

Důvěra ústavním institucím a spokojenost s politickou situací na konci září 2009

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2009, v09-09b</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>21. 9. – 28. 9. 2009</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1074</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PI.1, PS.1</i>
Zveřejněno dne:	<i>12. října 2009</i>
Zpracoval:	<i>Daniel Kunštát</i>

V šetření CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., byla na konci září 2009¹ respondentům položena otázka, zda důvěřují jednotlivým ústavním institucím.² Sledování důvěry občanů ústavním institucím je pravidelnou součástí našich šetření, což nám umožňuje mapovat vývoj názorů veřejnosti v dlouhodobém časovém horizontu.

Tabulka 1: Důvěra obyvatel ústavním institucím (v %)

DŮVĚRA	XII/08	I/09	II/09	III/09	IV/09	V/09	VI/09	VIII/09	IX/09a	IX/09b
Prezident	60	65	67	65	65	61	66	59	63	61
Vláda ČR	27	30	32	33	20	-	55	54	54	57
Poslanecká sněmovna	21	22	26	24	16	19	25	22	20	14
Senát	26	26	29	30	22	24	28	23	24	18
Krajské zastupitelstvo	44	49	48	48	47	45	46	43	39	38
Obecní zastupitelstvo	63	66	65	64	65	64	64	59	58	55

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

¹ Sběr dat proběhl již po zrušení předčasných parlamentních voleb.

² Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete prezidentovi republiky, Vládě ČR, Poslanecké sněmovně ČR, Senátu ČR, svému krajskému zastupitelstvu, svému obecnímu zastupitelstvu, veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu, Nejvyššímu kontrolnímu úřadu?“

V šetření na konci září došlo v hodnocení sledovaných institucí k některým výrazným změnám.

Prezidentovi republiky důvěřuje 61 % lidí, tedy zhruba stejně jako v posledním šetření. *Prezidentovi z hlediska sociodemografických diferencí častěji důvěřují oslovení s dobrou životní úrovní a potenciální voliči ODS.*

Úřednické vládě důvěřovala na konci září již tradičně více než polovina respondentů (57 %). Míra důvěry ke kabinetu J. Fischera přitom zůstává v porovnání s posledním výzkumem v zásadě stabilní. *Vládě častěji důvěřovali zejména lidé s deklarovanou dobrou životní úrovní, vysokoškoláci a příznivci ODS a TOP 09.*

Důvěru Poslanecké sněmovně vyjádřilo pouze 14 % občanů. Senátu koncem září důvěřovala necelá pětina (18 %) respondentů. U obou komor parlamentu ČR tak došlo v relativně krátké době k poměrně razantnímu poklesu důvěry: U PS i u Senátu se jedná shodně o 6 procentních bodů. *Poslanecké sněmovně i Senátu častěji důvěřují lidé s dobrou životní úrovní a přívrženci ODS. Vyšší kritičnost byla zaznamenána u lidí s deklarovanou špatnou životní úrovní, mezi sympatizanty KSČM a pouze v případě Senátu též mezi lidmi šedesátiletými a staršími.*

O poznání vyšší důvěrou disponují lokální reprezentace: krajským zastupitelstvům vyjádřily důvěru přibližně dvě pětiny respondentů (38 %), více než polovina (55 %) důvěřuje svému obecnímu zastupitelstvu. V porovnání s minulým výzkumem v těchto případech nedošlo výraznějším posunům. *Mezi klíčovými sociodemografickými skupinami dotázaných nelze v pohledu na krajská a obecní zastupitelstva nalézt zásadnější diference.*

Kromě důvěry k výše zmíněným ústavním institucím, kterou CVVM sleduje v každém svém šetření, byli respondenti v zářijovém výzkumu dotázáni, zda důvěřují Kanceláři veřejného ochránce práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu. Přehled výsledků včetně srovnání s předcházejícími výzkumy přináší tabulka 2.

Tabulka 2: Důvěra obyvatel ke Kanceláři veřejného ochránce práv (ombudsmanovi), k Ústavnímu soudu a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu (v %)

DŮVĚRA	XI/03	V/04	X/04	VI/05	XII/05	XII/06	VI/07	VI/09a	IX/09b
Ombudsmanovi	48	51	48	53	57	62	65	65	53
Ústavnímu soudu	50	51	47	54	50	55	59	52	47
NKÚ	54	57	52	53	55	57	58	44	37

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Kanceláři veřejného ochránce práv vyslovila v září důvěru více než polovina občanů (53 %). To je sice o 12 procentních bodů méně než v šetření v červnu roce 2009, na straně druhé se ale jedná o hodnotu, která byla standardní v letech 2003 až 2005.

Ústavnímu soudu v současnosti důvěřuje 47 % obyvatel ČR starších 15 let. V tomto případě klesl podíl důvěřujících v porovnání s posledním šetřením o pět procentních bodů.

Nejvyššímu kontrolnímu úřadu vyjádřilo důvěru 37 % respondentů, což je zároveň jednoznačně nejnižší podíl důvěřujících této instituci od roku 2003 (v porovnání s posledním šetřením se jedná o pokles o 7 procentních bodů).

Všem třem institucím v září statisticky významně častěji důvěřovali vysokoškoláci a oslovení s deklarovanou dobrou životní úrovní. Mírně vyšší důvěra byla ve všech případech zaznamenána také u příznivců ODS a TOP 09.

V rámci šetření byla zjišťována také spokojenost se současnou politickou situací v naší zemi.³ Výsledky a časové srovnání nabízí tabulka 3 a graf 1.

Tabulka 3: Spokojenost/nespokojenost se současnou politickou situací v ČR (v %)

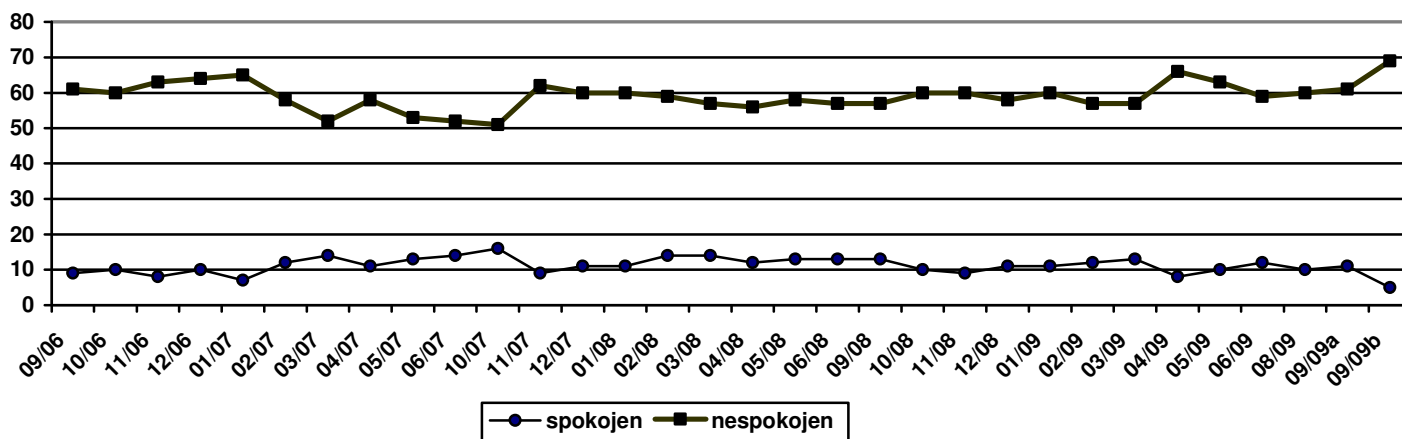
	XII/08	I/09	II/09	III/09	IV/09	V/09	VI/09	VIII/09	IX/09a	IX/09b
Spokojen	11	11	12	13	8	10	12	10	11	5
Ani spokojen, ani nespokojen	26	25	28	27	23	22	26	26	24	21
Nespokojen	58	60	57	57	66	63	59	60	61	69

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně spokojen“ a „spíše spokojen“, respektive „spíše nespokojen“ a „rozhodně nespokojen“. Dopočet do 100 % tvoří odpověď „neví“.

Spokojenost se současnou politickou situací vyjádřilo pouhých 5 % respondentů. V porovnání se stavem na počátku září 2009 podíl občanů spokojených s politickou situací poklesl o 6 procentních bodů. Ani spokojena, ani nespokojena se cítí být zhruba pětina obyvatel ČR (21 %). Nespokojenost s politickou situací vyjadřují více než dvě třetiny dotázaných (69 %). Zbytek respondentů zvolil variantu „neví“.

Spokojenost s politickou situací vyjadřují mírně častěji respondenti, kteří svoji životní úroveň považují za dobrou a přívrženci ODS. Mezi nespokojené s politickou situací se častěji řadí sympatizanti KSČM. Větší míra nespokojenosti panuje rovněž mezi občany považujícími svoji životní úroveň za špatnou a oslovenými staršími 60ti let.

Graf 1: Vývoj spokojenosti/nespokojenosti s politickou situací po parlamentních volbách v r. 2006 (v %)

Zdroj: Výzkumy CVVM.

³ Otázka: „Zamyslíte-li se nad celkovou současnou politickou situací v České republice, řekl byste, že jste s ní velmi spokojen, spíše spokojen, ani spokojen, ani nespokojen, spíše nespokojen, velmi nespokojen?“